

Philippa Gregory

De rozenkoningin

In de duisternis van het woud hoorde de jonge ridder de fontein al veel eerder spetteren dan dat hij de glinstering van het maanlicht op het stille wateroppervlak zag. Hij wilde een stap naar voren doen, want hij verlangde ernaar zijn hoofd onder water te dompelen en een koele slok te nemen, maar toen zag hij diep in het water iets donkers bewegen en de adem stakte hem in de keel. Het was een groenachtige schaduw in het verzonken bekken van de fontein – een soort grote vis, een soort verdronken lichaam. Toen bewoog het, ging het recht overeind staan en zag hij, angstwekkend naakt: een badende vrouw. Toen ze omhoogkwam en het water over haar flanken stroomde, was haar huid nog bleker dan het witmarmere bekken, en haar natte haar zo donker als een schaduw.

Het is Melusina, de watergodin, en je vindt haar in verscholen bronnen en watervallen in alle bossen van de christelijke wereld, tot helemaal in Griekenland toe. Ze baadt ook in de Moorse fonteinen. In de noordelijke landen, waar de meren bedekt zijn met een ijslaag die kraakt als ze omhoogkomt, kennen ze haar onder een andere naam. Mits hij haar geheimhoudt en haar alleen laat als ze wil baden kan een man haar beminnen, en zij kan hem op haar beurt ook beminnen, totdat hij zijn belofte verbreekt, zoals mannen altijd doen, en dan zwiept ze hem met haar vissenstaart zo diep in en verandert zijn trouweloze bloed in water.

De tragedie van Melusina bestaat erin, in welke taal ze ook wordt verteld of op welke melodie gezongen, dat een man altijd meer belooft dan hij kan waarmaken aan een vrouw die hij niet kan begrijpen.

Voorjaar 1464

Mijn vader is sir Richard Woodville, baron Rivers, een Engelse edelman, grondbezitter en aanhanger van de ware koningen van Engeland, de familielijn van Lancaster. Mijn moeder stamt af van de hertogen van Bourgondië en draagt in die zin het waterige bloed van de godin Melusina, die hun vorstenhuis samen met haar in vervoering gebrachte hertogelijke geliefde heeft gesticht en die je nog steeds in zeer roerige tijden kunt zien wanneer ze over de daken van het kasteel waarschuwende woorden roept wanneer de zoon en erfgenaam stervende is en de familie tot de ondergang gedoemd. Althans, dat zeggen mensen die in dat soort dingen geloven.

Met die tegenstrijdige afkomst – vaste Engelse grond onder de voeten en een Franse watergodin – kun je van mij alles verwachten: een tovenares of een gewoon meisje. Sommige mensen zullen wel zeggen dat ik het allebei ben. Maar vandaag zou ik, terwijl ik mijn haar extra zorgvuldig borstel en onder mijn hoogste kap schik, de handen van mijn twee vaderloze zoontjes vastpak en met hen naar de weg loop die naar Northampton voert, er alles voor overhebben om voor deze ene keer gewoon eens onweerstaanbaar te zijn.

Ik moet de aandacht trekken van een jongeman die voor de zoveelste keer ten strijde trekt tegen een vijand die niet verslagen kan worden. Misschien ziet hij me niet eens. Hij is waarschijnlijk niet in de stemming voor bedelaars of lonkende vrouwen. Ik moet medelijden bij hem zien te wekken met mijn toestand, sympathie bij hem oproepen voor mijn ontberingen en zo lang in zijn geheugen blijven hangen dat hij aan allebei

iets doet. Deze man wordt elke avond van de week belaagd door mooie vrouwen en voor elke post die hij te vergeven heeft melden zich wel honderd smekelingen.

Hij is een overweldiger en een tiran, mijn vijand en de zoon van mijn vijand, maar ik ben al lang niemand meer trouw, behalve mijn zonen en mijzelf. Mijn vader is ten strijde getrokken naar de Slag bij Towton, tegen de man die zichzelf nu de koning van Engeland noemt, hoewel hij niet meer is dan een snoevend jongetje; en ik heb nog nooit een man zo gebroken gezien als mijn vader toen hij terugkwam uit Towton, toen zijn rechterarm door zijn jas heen bloedde, zijn gezicht lijkleek was en hij zei dat ze nog nooit zo'n aanvoerder hadden meegemaakt als deze jongen, dat onze zaak verloren was en wij zolang hij leefde geen enkele hoop konden hebben. In Towton werden op bevel van deze jongen twintigduizend mannen in de pan gehakt; een slachtpartij die in Engeland zijn weerga niet kende. Mijn vader zei dat het een oogst van aanhangers van Lancaster was, geen gevecht. De rechtmatige koning Hendrik en zijn vrouw, koningin Margaretha van Anjou, vluchtten naar Schotland, diepbedroefd over de gesneuvelden.

Degenen die in Engeland achterbleven gaven zich niet zonder slag of stoot over. Men bleef maar vechten om zich tegen deze onrechtmatige koning, deze zoon van York, te verzetten. Mijn eigen echtgenoot sneuvelde toen hij onze cavalerie aanvoerde, drie jaar geleden nog maar, bij St. Albans. En nu ben ik weduwe, en de grond en het vermogen die ik ooit de mijne mocht noemen zijn door mijn schoonmoeder ingenomen, met goedkeuren van de overwinnaar, de meester van deze kindkoning, de grote poppenspeler die ook wel bekendstaat als de 'koningmaker': Richard Neville, graaf van Warwick, die van deze ijdele jongen, die nu pas tweeëntwintig is, een koning heeft gemaakt en die Engeland tot een hel zal maken voor diegenen onder ons die het huis van Lancaster nog steeds verdedigen.

In elk voornaam huis in het land zitten nu aanhangers van het huis van York, en elk lucratief bedrijf, elke lucratieve baan of belastingheffing is door hen te vergeven. Hun kindkoning zit op de troon en zijn aanhangers vormen het nieuwe hof. Wij, de verslagenen, leven als paupers in ons eigen huis en als vreemdelingen in ons eigen land, met onze koning in ballingschap en onze koningin een wraakzuchtig buitenaards wezen dat met onze oude vijand, Frankrijk, samenzweert. We moeten het op

een akkoordje gooien met de tiran van York en ondertussen bidden dat God zich tegen hem keert en dat onze ware koning met een leger naar het zuiden opruikt om voor de zoveelste keer strijd te leveren.

Ondertussen moet ik, zoals menige vrouw wier echtgenoot dood en wier vader verslagen is, mijn leven weer stukje bij beetje in elkaar zetten, als een lappendeken. Ik moet op de een of andere manier mijn vermogen zien terug te krijgen, hoewel het ernaar uitziet dat familie noch vrienden daarbij vorderingen voor me kunnen boeken. We staan allemaal bekend als verraders. Het wordt ons vergeven, maar we zijn niet geliefd. We staan allemaal machteloos. Ik zal mijn eigen pleitbezorger moeten zijn en mijn zaak moeten bepleiten bij een jongen die zo weinig ontzag heeft voor rechtvaardigheid dat hij het waagt om met een leger tegen zijn eigen neef op te rukken: een voorbestemd koning. Wat moet je tegen zo'n wildeman zeggen, opdat hij je begrijpt?

Mijn zonen, Thomas van negen en Richard van acht, hebben hun mooiste kleren aan, hun haar is natgemaakt en gladgekamd, hun gezichtjes glimmen van de zeep. Ik houd hun handjes stevig vast, ieder aan een kant, want het zijn echte jongens en ze trekken als door toverkracht vuil aan. Als ik ze ook maar een tel loslaat, beschadigt de een zijn schoenen en loopt de ander een scheur in zijn broek op, en allebei slagen ze erin om bladeren in hun haar en modder op hun gezicht te krijgen, en Thomas valt vast en zeker in de rivier. Maar nu heb ik ze stevig in mijn greep en hupsen ze radeloos van verveling van het ene been op het andere, en rechten alleen hun rug als ik zeg: 'Sst, ik hoor de paarden.'

Het klinkt eerst als het gekletter van regen, maar vlak daarop rommelt het al als onweer. Het gerammel van harnassen en het gewapper van de banieren, het gerinkel van de maliënkolders en het gesnuif van de paarden, het geluid, de geur en het gebulder van honderden paarden in galop zijn overweldigend, en hoewel ik vastbesloten ben om naar voren te treden en hen te laten halt houden, kan ik alleen maar terugdeinzen, of ik nu wil of niet. Hoe moet het zijn om deze mannen met hun lans voor zich uitgestrekt als een galopperende muur van stangen in de strijd op je af te zien komen? Dat kan toch niemand aan?

Thomas ziet het ontblote blonde hoofd te midden van alle razernij en kabaal en roept 'Hoera!', zoals het een kleine jongen betaamt, en op de kreet van zijn hoge stemmetje zie ik dat de man zijn hoofd omdraait, en dan ziet hij mij en de jongens. Zijn hand grijp de teugels vast en hij brult:

‘Halt!’ Zijn paard gaat op zijn achterbenen staan, tot stilstand gedwongen, en de hele stoet draait zich om, houdt stil en vloekt vanwege deze plotselinge actie. Dan is alles van het ene op het andere moment doodstil en wolkt het stof om ons heen op.

Zijn paard briest en schudt zijn hoofd, maar de ruiter zit als een standbeeld op zijn hoge rug. Hij kijkt naar me en ik naar hem, en het is zo stil dat ik een lijster in de takken van de eik boven me hoor zingen. Ach, wat mooi. Lieve hemel, het lijkt wel een rimpeling van glorie, als vreugde die geluid geworden is. Ik heb nog nooit eerder een vogel zo horen zingen, alsof hij het geluk bejubelt.

Ik doe een stap naar voren, terwijl ik de handjes van mijn zonen blijf vasthouden, en doe mijn mond open om mijn zaak te bepleiten, maar op dat moment, dat cruciale moment, kan ik geen woord uitbrengen. Ik heb anders goed geoeffend wat ik wilde zeggen. Ik had het helemaal voorbereid, maar nu sta ik met mijn mond vol tanden. En het is bijna alsof ik geen woorden nodig heb. Ik kijk hem alleen maar aan en op de een of andere manier denk ik dat hij alles zo wel begrijpt: mijn angst voor de toekomst en mijn hoop voor mijn jongens, mijn gebrek aan geld en het ergerlijke medelijden van mijn vader, waardoor het onverdraaglijk voor me is om met hem onder één dak te wonen, de kou van mijn bed in de nacht en mijn verlangen naar nog een kind, het gevoel dat mijn leven voorbij is. Lieve God, ik ben pas zevenentwintig, mijn zaak is verloren, mijn man is dood. Moet ik dan een van de vele arme weduwen zijn die de rest van hun leven bij de haard van iemand anders slijten, waar ze een goede gast proberen te zijn? Zal ik dan nooit meer gekust worden? Zal ik nooit meer vreugde voelen? Nooit, maar dan ook nooit meer?

En de vogel zingt nog steeds alsof hij wil zeggen dat blijdschap binnen handbereik ligt voor wie ernaar verlangt.

Hij gebaart naar de oudere man naast zich, en die blaft een bevel, waarna de soldaten hun paarden van de weg af wenden en in de schaduw van de bomen gaan staan. Maar de koning springt van zijn grote paard, laat de teugels vallen en loopt naar mij en mijn zoontjes toe. Ik ben een lange vrouw, maar hij is een kop groter dan ik; volgens mij is hij ruim een meter tachtig. Mijn zoontjes kijken reikhalzend naar hem op; in hun ogen is hij een reus. Hij is blond, heeft grijze ogen en een gebruid, open, glimlachend gezicht, vol charme, al snel vriendelijk. Zo’n koning hebben we nog nooit eerder gehad in Engeland: een man die iedereen ogen-

blikkelijk voor zich inneemt. Hij houdt zijn ogen op mijn gezicht gericht alsof ik een geheim heb dat hij wil kennen, alsof we elkaar altijd al gekend hebben, en ik voel mijn wangen gloeien, maar kan mijn ogen niet van hem losmaken.

Een bescheiden vrouw slaat in deze wereld haar ogen neer, richt ze op haar schoenen; een smekeling buigt diep en steekt een vragende hand uit. Maar ik blijf kaarsrecht staan en ik verafschuw mezelf, zoals ik hem als een domme boerin aanstaar, mijn ogen niet los kan maken van zijn ogen, van zijn glimlachende mond, van zijn blik, die op mijn gezicht brandt.

‘Wie is dit?’ vraagt hij, terwijl hij me blijft aankijken.

‘Majesteit, dit is mijn moeder, lady Elizabeth Grey,’ zegt mijn zoon Thomas beleefd, en hij zet zijn muts af en laat zich op zijn knie zakken.

Aan mijn andere kant knielt ook Richard neer en hij mompelt, alsof niemand hem verstaat: ‘Is dit de koning? Echt waar? Zo’n lange man heb ik nog nooit gezien!’

Ik zijg neer in een reverence, maar ik kan mijn blik niet afwenden. In plaats daarvan kijk ik naar hem op, zoals een vrouw met vurige blik naar de man die ze aanbidt kan kijken.

‘Sta op,’ zegt hij. Hij praat zacht, zodat alleen ik hem kan verstaan. ‘Wilde u mij iets zeggen?’

‘Ik heb uw hulp nodig,’ zeg ik. Ik krijg de woorden bijna niet uitgesproken. Ik heb het gevoel alsof de liefdesdrank waarin mijn moeder de sjaal heeft gedrenkt die nu uit mijn kap waait, mij drogeert, en niet hem. ‘Ik ben weduwe en heb nu niet meer de beschikking over de grond die ik als bruidsschat heb gekregen, mijn weduwepensioen.’ Ik stamel ten overstaan van zijn glimlachende belangstelling. ‘Ik ben weduwe. Ik moet ervan leven.’

‘Weduwe?’

‘Mijn echtgenoot was sir John Grey. Hij is bij St. Albans gesneuveld,’ zeg ik. Daarmee beken ik zijn verraad en teken ik de ondergang voor mijn zonen. De koning zal de naam van de aanvoerder van de cavalerie van zijn vijand meteen herkennen. Ik bijt op mijn lip. ‘Hun vader heeft zijn plicht gedaan zoals die hem goeddunkte, majesteit; hij was trouw aan de man die in zijn ogen koning was. Mijn zonen zijn onschuldig.’

‘Heeft hij u met deze twee zonen achtergelaten?’ Hij kijkt glimlachend op mijn jongens neer.

‘Mijn mooiste bezit,’ zeg ik. ‘Dit is Richard en dit is Thomas Grey.’

Hij knikt naar mijn jongens, die naar hem opkijken alsof hij een soort volbloedpaard is, te groot voor hen om te aaien, maar wel iets wat hun bewondering en ontzag verdient. Dan kijkt hij weer naar mij. ‘Ik heb dorst,’ zegt hij. ‘Woont u hier vlakbij?’

‘Het zou ons een grote eer zijn...’ Ik kijk naar het escorte dat met hem meerijdt. Het zijn wel honderd man. Hij grinnikt. ‘Zij mogen doorrijden,’ besluit hij. ‘Hastings!’ De oudere man draait zich om en wacht. ‘U rijdt door naar Grafton. Ik haal u wel in. Smollett blijft bij mij, en Forbes ook. Ik kom u over ongeveer een uur achterna.’

Sir William Hastings bekijkt me van top tot teen alsof ik een mooi stuk lint ben dat te koop is. Ik kijk hem op mijn beurt doordringend aan, en dan zet hij zijn muts af en buigt voor me, groet de koning en roept tegen het escorte dat ze kunnen opstijgen.

‘Waar gaat u naartoe?’ vraagt hij aan de koning.

De kindkoning kijkt me aan.

‘We gaan naar het huis van mijn vader, baron Rivers, sir Richard Woodville,’ zeg ik trots, al weet ik dat de koning de naam zal herkennen en zal weten dat hij een man is die hoog in aanzien stond bij het hof van Lancaster, die voor die familie heeft gevochten en dat hij ooit persoonlijk harde woorden tot hem heeft gesproken toen York en Lancaster als kemp-hanen tegenover elkaar stonden. We weten allemaal wat we aan elkaar hebben, maar in het algemeen wordt fatsoenshalve vergeten dat we ooit allemaal trouw waren aan Hendrik VI, totdat die een verrader werd.

Sir William trekt zijn wenkbrauw op als hij hoort welke pleisterplaats de koning kiest. ‘Dan durf ik te betwijfelen of u daar erg lang zult blijven,’ zegt hij bruusk, en hij rijdt door. De grond trilt als ze langsrijden, en terwijl het stof neerdaalt laten ze ons in een warme stilte achter.

‘Mijn vader heeft vergiffenis gekregen en mag zijn titel weer voeren,’ zeg ik defensief. ‘Na Towton hebt u hem zelf vergeven.’

‘Ik kan me uw vader en moeder goed herinneren,’ zegt de koning gelijkmoedig. ‘Ik ken ze al van jongs af aan, in voor- en tegenspoed. Het verbaast me alleen dat ze me nooit aan u hebben voorgesteld.’

Ik moet een giechel onderdrukken. Deze koning staat bekend om zijn verleidingskunsten. Niemand met een beetje verstand in zijn hoofd stelt zijn dochter aan hem voor. ‘Komt u mee deze kant op?’ vraag ik. ‘Het is maar een klein stukje lopen naar het huis van mijn vader.’

‘Willen jullie op het paard meerijden, jongens?’ vraagt hij. Hun

hoofdjes gaan omhoog als die van bedelende jonge eendjes. ‘Jullie kunnen allebei mee,’ zegt hij, en hij tilt Richard en daarna Thomas in het zadel. ‘Zo, goed vasthouden. Jij aan je broertje en jij – Thomas was het toch, hè? –, houd jij de zadelboog maar vast.’

Hij legt de teugel in een lus over zijn arm en biedt mij zijn andere arm aan, en zo lopen we naar mijn huis, door het bos, in de schaduw van de bomen. Door de stof van zijn mouw met splitten heen voel ik de warmte van zijn arm. Ik moet mezelf ervan weerhouden om tegen hem aan te leunen. Ik kijk voor me uit naar het huis en naar het raam van mijn moeder, en aan de kleine beweging achter de ruiten met roede-verdeling zie ik dat zij naar buiten heeft zitten kijken en hoopte dat precies dit zou gebeuren.

Als we aankomen staat ze bij de voordeur met het hoofd van de huishouding naast zich. Ze maakt een diepe reverentie. ‘Majesteit,’ zegt ze vriendelijk, alsof de koning elke dag op bezoek komt. ‘Van harte welkom op Grafton Manor.’

Er komt een stalknecht aangerend, die de teugels van het paard aanpakt om het naar de binnenplaats bij de stallen te leiden. Mijn zoontjes blijven er die laatste paar meter nog op zitten, en mijn moeder doet een stap achteruit en noodt de koning met een buiging de hal binnen. ‘Kan ik een glas licht bier voor u laten komen?’ vraagt ze. ‘Maar we hebben ook een heel goede wijn van mijn neven in Bourgondië.’

‘Het bier, graag,’ zegt hij beminnelijk. ‘Van paardrijden krijg je dorst. Het is erg warm voor het voorjaar. Goedendag, lady Rivers.’

De hoge tafel in de grote zaal is gedekt met de beste glazen en met, naast de wijn, een kan bier. ‘Verwachtte u mensen?’ vraagt hij.

Ze glimlacht naar hem. ‘Geen man ter wereld kan zomaar mijn dochter passeren,’ zegt ze. ‘Toen ze zei dat ze haar eigen kwestie aan u wilde voorleggen, heb ik ons beste bier laten tappen. Ik vermoedde wel dat u langs zou komen.’

Hij lacht om haar trots en draait zich om om naar mij te glimlachen. ‘Zegt u dat wel: een man zou blind moeten zijn om u te kunnen passeren,’ zegt hij.

Ik wil erop reageren, maar dan gebeurt het weer: we kijken elkaar aan en dan sta ik plotseling weer met mijn mond vol tanden. We staan daar maar en kijken elkaar heel lang aan, totdat mijn moeder hem een glas aanreikt en zacht zegt: ‘Op uw gezondheid, majesteit.’

Hij schudt zijn hoofd, alsof hij net wakker wordt. ‘Is uw vader er ook?’ vraagt hij.

‘Sir Richard is bij onze burens langs,’ zeg ik. ‘We verwachten hem terug voor de avondmaaltijd.’

Mijn moeder pakt een schoon glas, houdt het tegen het licht en maakt een misprijzend geluidje, alsof er iets aan mankeert. ‘Neemt u mij niet kwalijk,’ zegt ze, en ze loopt weg. De koning en ik zijn alleen in de grote zaal, waar de zon door het hoge raam achter de lange tafel valt. Het is verder doodstil in huis, alsof iedereen zijn adem inhoudt en luistert.

Hij loopt achter de tafel langs en gaat in de stoel van de heer des huizes zitten. ‘Gaat u toch zitten,’ zegt hij, en hij gebaart naar de stoel naast hem. Ik neem plaats alsof ik zijn koningin ben, aan zijn rechterhand, en ik laat hem een glas licht bier voor me inschenken. ‘Ik zal kijken hoe het zit met uw recht op uw landerijen,’ zegt hij. ‘Wilt u een eigen huis? Vindt u het niet prettig om bij uw vader en moeder te wonen?’

‘Ze zijn heel lief voor me,’ zeg ik. ‘Maar ik ben gewend aan mijn eigen huishouding, ik ben gewend om mijn eigen grond te bestieren. En als ik de bezittingen van hun vader niet opeis, hebben mijn zonen later niets. Die vormen hun erfenis. Ik moet voor mijn zonen opkomen.’

‘Het zijn zware tijden geweest,’ zegt hij. ‘Maar als ik mijn troon weet te behouden, zal ik zorgen dat de wetgeving met betrekking tot grondbezit wederom zal gelden van de ene kust van Engeland tot de andere en dat uw zonen zullen opgroeien zonder bang te hoeven zijn voor oorlog.’

Ik knik.

‘Bent u trouw aan koning Hendrik?’ vraagt hij. ‘Volgt u uw familie in hun trouw aan het huis van Lancaster?’

Onze geschiedenis valt niet te loochenen. Ik weet dat er in Calais een verschrikkelijke ruzie heeft plaatsgevonden tussen deze koning, die toen nog maar een jonge zoon van York was, en mijn vader, toen een van de voorname heren van het huis van Lancaster. Mijn moeder was de belangrijkste dame aan het hof van Margaretha van Anjou; zij moet de knappe jonge zoon van York wel tien keer ontmoet en bezocht hebben. Maar wie had indertijd kunnen denken dat de wereld op zijn kop zou komen te staan en dat de dochter van baron Rivers er bij diezelfde jongeman om zou moeten vragen of ze haar landerijen terug kon krijgen? ‘Mijn vader en moeder stonden in hoog aanzien aan het hof van koning Hendrik, maar mijn familie en ik aanvaardden nu uw gezag,’ zeg ik vlug.

Hij glimlacht. ‘Heel verstandig van u, aangezien ik gewonnen heb,’ zegt hij. ‘Ik aanvaard uw eerbetoon.’

Ik giechel even, en hij kijkt meteen een stuk vriendelijker. ‘Laten we hopen dat het snel voorbij is,’ zegt hij. ‘Hendrik heeft alleen nog een handjevol kastelen in het bandeloze noorden. Hij kan wel een stel bandieten verzamelen, zoals elke misdadiger, maar hij kan geen echt leger op de been brengen. En zijn koningin kan niet door blijven gaan met de vijanden van het land binnenhalen om tegen haar eigen volk te vechten. Degenen die voor mij vechten worden daarvoor beloond, maar zelfs zij die tegen mij gevochten hebben zullen begrijpen dat ik een rechtvaardig overwinnaar zal zijn. En ik zal ervoor zorgen dat mijn heerschappij wordt doorgevoerd, zelfs in het noorden van Engeland, zelfs in hun bolwerken, tot aan de grens van Schotland toe.’

‘Gaat u nu naar het noorden?’ vraag ik. Ik neem een slokje van het lichte bier. Het is het beste bier dat mijn moeder heeft, maar er zit een scherp smaakje aan; ze heeft er vast een paar druppels van een bepaalde tinctuur in gedaan, van een liefdesdrank, iets waardoor het verlangen groeit. Ik heb niets nodig. Ik ben nu al ademloos.

‘Er moet vrede komen,’ zegt hij. ‘Vrede met Frankrijk, vrede met de Schotten, en vrede van broer tot broer, van neef tot neef. Hendrik moet zich overgeven; zijn vrouw moet ermee ophouden Franse soldaten binnen te halen om tegen de Engelsen te vechten. We moeten niet meer verdeeld zijn, York tegen Lancaster; we moeten allemaal Engelsen zijn. Niets verzielt een land zo erg als wanneer de mensen onderling tegen elkaar vechten. Daar gaan families aan ten onder; daar gaan wij dagelijks aan ten onder. Dit moet afgelopen zijn, en ik zal er een einde aan maken. Ik zal er dit jaar nog een einde aan maken.’

Ik voel de zieke angst die de mensen van dit land nu al bijna tien jaar kennen. ‘Maar moet er dan nog een gevecht geleverd worden?’

Hij glimlacht. ‘Ik zal proberen dat bij uw deur weg te houden, vrouwe. Maar het moet gebeuren, en wel zo snel mogelijk. Ik heb de hertog van Somerset gratie verleend en vriendschap met hem gesloten, maar nu is hij wederom naar Hendrik overgelopen, een afvallige van het huis van Lancaster, onbetrouwbaar, zoals alle Beauforts. De Percy’s stoken het noorden tegen me op. Ze hebben een hekel aan de Nevilles, en de familie Neville is mijn belangrijkste bondgenoot. Het is nu net een dans: de dansers hebben hun plaats ingenomen en moeten hun passen maken.

Ze krijgen een veldslag; daar valt niet aan te ontkomen.’

‘Komt het leger van de koningin hierlangs?’ Mijn moeder hield van de koningin en was haar voornaamste hofdame, maar ik moet zeggen dat haar leger een regelrechte gruwel is. Huurlingen, die niets om het land geven; Fransen, die ons haten; en de woeste mannen uit het noorden van Engeland, die zodra ze onze vruchtbare velden en welvarende steden zien alleen maar aan plunderen kunnen denken. De vorige keer dat ze hier met de Schotten kwam was er afgesproken dat ze alles wat ze stalen als beloning mochten houden. Ze had net zo goed wolven kunnen inhuren.

‘Ik zal hen tegenhouden,’ zegt hij onomwonden. ‘Ik zal hen in het noorden van Engeland treffen en ik zal hen verslaan.’

‘Hoe weet u dat zo zeker?’ roep ik uit.

Hij glimlacht even snel naar me, en de adem stukt me in de keel. ‘Omdat ik nog nooit een veldslag verloren heb,’ zegt hij eenvoudigweg. ‘En ik zal er ook nooit een verliezen. Op het slagveld ben ik snel, en ik ben bedreven; ik ben moedig en ik heb geluk. Mijn leger rukt sneller op dan welk ander leger ook; ik laat ze in hoog tempo marcheren en daarbij zijn ze volledig bewapend. Ik doorzie wat mijn vijand van plan is en ik ben hem te snel af. Ik verlies geen veldslagen. Ik heb geluk in de oorlog, net zoals ik geluk in de liefde heb. Ik heb op beide terreinen nog nooit verloren. Van Margaretha van Anjou verlies ik ook niet. Ik ga winnen.’

Ik lach om zijn zelfverzekerdheid, alsof ik niet onder de indruk ben; in werkelijkheid ben ik echter verbluft.

Hij drinkt zijn glas leeg en staat op. ‘Dank u voor uw vriendelijke ontvangst,’ zegt hij.

‘Gaat u al? Gaat u nu al?’ stamel ik.

‘Schrijft u de gegevens van uw aanspraak op de grond voor me op?’

‘Ja, maar...’

‘Namen en data en dergelijke? De grond waarvan u beweert dat hij van u is en uw bewijs van eigendom?’

Ik grijp hem bijna bij zijn mouw om hem bij me te houden, als een bedelaar. ‘Dat zal ik doen, maar...’

‘Dan neem ik nu afscheid van u.’

Ik kan niets doen om hem tegen te houden, tenzij mijn moeder eraan heeft gedacht om zijn paard kreupel te maken.

‘Ja, majesteit, en dank u zeer. Maar u mag gerust nog langer blijven. We gaan aanstonds aan tafel... of...’